

CIF

Comissió d'Igualtat i Feminismes
Parlament de Catalunya

Sessió 14. Dilluns, 28 de març de 2022. XIV legislatura

DOSSIER

ORDRE DEL DIA

1. Compareixença d'Helena Vicente i Salazar, presidenta de l'Associació de Mares de Famílies Monomarentals, davant la Comissió d'Igualtat i Feminismes per a informar sobre la situació de les mares de famílies monoparentals femenines i la conciliació de la vida personal i laboral. Tram. 357-00139/13 Comissió d'Igualtat i Feminismes Compareixença.
2. Proposta de resolució sobre l'Observatori de la Igualtat de Gènere. Tram. 250-00410/13 Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades (text presentat: BOPC 187, 22; esmenes: BOPC 227, 18).
3. Proposta de resolució sobre el greuge sofert per les dones durant el franquisme. Tram. 250-00444/13 Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Un Nou Cicle per Guanyar. Debat i votació (text presentat: BOPC 212, 43).
4. Sol·licitud de compareixença d'una representació de l'associació Las Locas del Muelle davant la Comissió d'Igualtat i Feminismes perquè informi sobre la seva activitat i sobre els efectes de l'ús del mètode anticonceptiu Essure. Tram. 356-00555/13 Alícia Romero Llano, del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, Marta Vilalta i Torres, del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, Mònica Sales de la Cruz, del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, Eulàlia Reguant i Cura, del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Un Nou Cicle per Guanyar, David Cid Colomer, del Grup Parlamentari d'En Comú Podem. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
5. Sol·licitud de compareixença de Rosa Maria Fernández Sansa, presidenta de la Plataforma Catalana de Suport al Lobby Europeu de Dones, davant la Comissió d'Igualtat i Feminismes perquè informi sobre la necessitat d'abolir la prostitució. Tram. 356-00575/13 Gemma Lienas Massot, del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
6. Sol·licitud de compareixença de Nuria González López, en representació de Catalunya Abolicionista, davant la Comissió d'Igualtat i Feminismes perquè informi sobre la necessitat d'abolir la prostitució. Tram. 356-00576/13 Gemma Lienas Massot, del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.

7. Sol·licitud de compareixença d'una representació de l'entitat Stop Trata davant la Comissió d'Igualtat i Feminismes perquè informi sobre la necessitat d'abolir la prostitució. Tram. 356-00577/13 Gemma Lienas Massot, del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.

Punt 2 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre l'Observatori de la Igualtat de Gènere

250-00410/13

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS

Reg. 23662 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 10.12.2021

A la Mesa del Parlament

Alícia Romero Llano, portaveu del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, Gemma Lienas Massot, diputada del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre l'Observatori de la Igualtat de Gènere, per tal que sigui substanciada davant la Comissió d'Igualtat i Feminismes, amb el text següent:

Exposició de motius

L'Observatori de la Igualtat de Gènere és un òrgan assessor del Govern adscrit a l'Institut Català de les Dones, creat per la Llei 17/2015 de 21 de juliol, com una de les mesures per garantir el compliment de la Llei i assolir la igualtat efectiva de dones i homes.

Entre les seves funcions es troben l'anàlisi de l'evolució de les desigualtats de gènere i la violència masclista, i identificar els obstacles per a la igualtat efectiva d'homes i dones; promoure l'elaboració d'estudis, informes tècnics i avaluacions comparables, especialment en els àmbits de la violència masclista, de la situació laboral i de la imatge pública de les dones; proposar al Govern les actuacions que consideri adients per corregir situacions de desigualtat de gènere o de violència masclista a Catalunya o analitzar l'impacte de les polítiques de les administracions públiques de Catalunya sobre la igualtat de gènere i trametre les conclusions al Govern.

Malauradament, la seva eficàcia ha quedat molt qüestionada després d'anys d'existència sense capacitat d'actuació ni els recursos necessaris per complir amb les funcions que se li tenen assignades. No compta amb personal propi ni tampoc amb recursos específics, ja que depenen del que en els Pressupostos se li assigni a l'ICD i la partida i els recursos humans que aquest hi decideixi destinar cada any. Així mateix, els grups de treball, formats per entitats i persones que de manera discrecional es decideix que participin de l'activitat de l'observatori, no estan subjectes a cap retribució econòmica. Actualment, hi ha cinc grups de treball actius i les seves propostes i decisions s'elevan al Ple de l'Observatori, òrgan que decideix quines d'aquestes s'accepten i quines no.

L'Observatori ha d'esdevenir una estructura pública útil amb capacitat de transformar les propostes teòriques en polítiques públiques feministes. Tenim totes les funcions descrites i tots els objectius planificats. Cal dotar-lo dels recursos materials i pressupostaris necessaris per desenvolupar la seva feina amb la participació dels agents externs amb els que es treballa en l'actualitat.

Per aquests motius, el Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya insta el Govern a reforçar l'Observatori de la Igualtat de Gènere emprant les següents accions:

1. Dotar l'Observatori de la Igualtat de Gènere dels recursos personals i econòmics per fer front a totes les funcions que té assignades.
2. Configurar l'Observatori com un instrument real que comptabilitzi, analitzi, visualitzi i denunciï les agressions físiques, sexuals, psicològiques, econòmiques i cibernètiques, i les discriminacions que pateixen les dones; així com les desigualtats de gènere i violència masclista mitjançant la configuració de sistemes d'indicadors, amb dades pròpies i alienes segregades territorialment, estudis i informes tècnics que permetin realitzar el seguiment i l'avaluació de la situació de les dones a nivell autonòmic, estatal, europeu i internacional.
3. Facilitar l'accés i la comprensió de les publicacions de l'Observatori, fent-les fàcilment intel·ligibles i interpretables, mitjançant la utilització de recursos gràfics i interactius a la seva pàgina web i xarxes socials; i elaborar de manera periòdica un dossier amb l'actualització de les dades analitzades per difondre'l entre els mitjans de comunicació.
4. Fer de l'Observatori un instrument de recerca, que elabori i divulgui informes i publicacions monogràfiques trimestralment en matèria d'igualtat entre dones i homes, violència masclista i situació de les dones en diferents àmbits com treball, salut, justícia, seguretat, mitjans de comunicació i afers socials i que anualment elabori un informe de situació que s'hagi de presentar al Parlament perquè es pugui conèixer i debatre.
5. Configurar l'Observatori com un espai de debat i diàleg d'experts i professionals, que permeti l'intercanvi de coneixement amb altres observatoris, institucions, universitats, societat civil o organismes competents en la matèria i la divulgació de la recerca mitjançant l'organització de jornades, trobades i cercles de debat a tots els nivells.
6. Establir l'Observatori com a institut d'investigació públic de perspectiva de gènere que serveixi com un ens, tant de creació com de suport al Govern de la Generalitat, per la confecció, millora i correcció de polítiques públiques amb perspectiva de gènere.
7. Instituir l'Observatori com un instrument de conscienciació, de manera que pugui crear campanyes de sensibilització i prevenció sobre la situació de les dones, les desigualtats de gènere i la violència masclista a la societat en general, però també que permeti conscienciar les dones que estan patint violència masclista, i també que faci visibles models agressius vinculats a la masculinitat tradicional i les conductes passives o subordinades tradicionalment vinculades als valors femenins, per a que siguin divulgades pels diferents Departaments de la Generalitat
8. Crear un Aula Virtual dirigida tant a escoles i instituts com a persones adultes i professionals i dotar-la de recursos en línia per donar a conèixer la situació de les dones en diferents àmbits de la societat, la violència de gènere i les desigualtats i discriminacions que pateixen, exposar-les d'una forma intel·ligible i adaptada a cada col·lectiu, i oferir avaluacions i tallers pràctics que serveixin com a instrument de conscienciació i aprenentatge.

9. Analitzar l'impacte de les polítiques desenvolupades per les administracions públiques de Catalunya sobre la igualtat entre dones i homes alhora que s'erigeix com un instrument de control de qualitat de bones pràctiques d'aquestes, d'avaluació del desenvolupament i d'aplicació de la legislació, elaborant controls i recomanacions internes a les corresponents administracions trimestralment

10. Elaborar un informe anual previ sobre l'impacte de gènere als Pressupostos de la Generalitat de Catalunya de manera transversal, és a dir, a totes les conselleries i departaments, i elaborar-ne un altre també d'anyal posterior per conèixer l'impacte real de gènere als Pressupostos de la Generalitat de Catalunya

11. Garantir la transparència de l'observatori de gènere tant pel que fa a les accions que duu a terme com als pressupostos.

Palau del Parlament, 18 de novembre de 2021

Alícia Romero Llano, portaveu; Gemma Lienas Massot, diputada, GP PSC-Units

ESMENES PRESENTADES

Reg. 31386 / Admissió a tràmit: Mesa de la CIF, 03.02.2022

GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA, GRUP PARLAMENTARI DE JUNTS PER CATALUNYA (REG. 31386)

Esmena 1

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (1)

~~De supressió i addició del punt 1~~

1. *Assegurar que ~~Dotar~~ l'Observatori de la Igualtat de Gènere ~~compta amb~~ dels recursos personals i econòmics per fer front a totes les funcions que té assignades.*

Esmena 2

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (2)

~~De supressió i addició del punt 2~~

2. *Avançar en la configuració de ~~Configurar~~ l'Observatori de Violències Masclistes com un instrument real que comptabilitzi, analitzi, visualitzi, denunciï tot tipus de violències masclistes, ja siguin les agressions físiques, sexuals, psicològiques, econòmiques i cibernètiques, i les discriminacions que pateixen les dones; així com les desigualtats de gènere i violència masclista mitjançant la configuració de sistemes d'indicadors, amb dades pròpies i alienes segregades territorialment, estudis i informes tècnics que permetin realitzar el seguiment i l'avaluació de la situació de les dones a nivell autonòmic, estatal, europeu i internacional, i a la vegada vetllar perquè aquest Observatori treballi de manera coordinada amb l'Observatori per la Igualtat de Gènere.*

Esmena 3

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (3)

~~De supressió i addició del punt 3~~

3. Facilitar l'accés i la comprensió de les publicacions de l'Observatori, *a través de facilitar el treball de dades obertes i l'accessibilitat de les publicacions*, fent-les fàcilment intel·ligibles i interpretables, mitjançant la utilització de recursos gràfics ~~i interactius~~ *assegurant que puguin ser consultables des de la seva pàgina web i xarxes socials*; i elaborar de manera periòdica un *dossier i estudis que constin amb l'actualització de les dades analitzades d'actualitat per difondre i fer-ne difusió per tal que entre els mitjans de comunicació puguin difondre els seus resultats.*

Esmena 4

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (4)

~~De supressió i addició del punt 4~~

4. Vetllar perquè ~~Fer de l'Observatori de la Igualtat de Gènere porti a terme la seva tasca un instrument de recerca, que elaboració i difusió divulgui d'informes i publicacions monogràfiques periòdiques trimestralment~~ en matèria d'igualtat entre dones i homes *en aquells àmbits d'especial rellevància, violència masclista com per exemple la i situació de les dones en diferents àmbits com treball, salut, justícia, seguretat, mitjans de comunicació i afers socials i que anualment elabori un informe de situació que s'hagi de presentar al Parlament perquè es pugui conèixer i debatre. i que s'incorporin aquestes dades a l'informe anual que elabora vetllant perquè es posi a disposició del Parlament de Catalunya, així com d'altres institucions, d'entitats i de la ciutadania.*

Esmena 5

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (5)

~~De supressió i addició del punt 5~~

5. Recolzar el paper de ~~Configurar~~ l'Observatori de la Igualtat de Gènere i de l'Institut Català de les Dones com un espai de debat i diàleg *de persones d'expertes i professionals, que permeti l'intercanvi de coneixement amb altres observatoris, institucions, universitats, societat civil o organismes competents en la matèria i la divulgació de la recerca mitjançant la fórmula que es consideri més adequada en cada cas. l'organització de jornades, trobades i cercles de debat a tots els nivells.*

Esmena 6

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (6)

~~De supressió i addició del punt 6~~

6. Fomentar que ~~Establir~~ l'Observatori *faci propostes adreçades a la millora de les polítiques públiques en matèria d'igualtat de dones i homes com a institut d'investigació públic de perspectiva de gènere que serveixi com un ens, tant de creació com de suport que permetin a l'Institut Català de les Dones, a tota la resta del Departament d'Igualtat i Feminismes i en última instància al*

Govern de la Generalitat, ~~per~~ la confecció, millora i correcció de polítiques públiques amb perspectiva de gènere.

Esmena 7

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (7)

~~De supressió i addició del punt 7~~

7. Assegurar que des del govern es duen a terme ~~Instituir l'Observatori com un instrument de conscienciació, de manera que pugui crear~~ campanyes de sensibilització i prevenció sobre la situació de les dones, les desigualtats de gènere i la violència masclista a la societat en general, però també ~~puguin servir per~~ ~~que permeti~~ conscienciar les dones que estan patint violència masclista, i també que faci visibles models agressius vinculats a la masculinitat tradicional i les conductes passives o subordinades tradicionalment vinculades als valors femenins, per a que siguin divulgades pels diferents Departaments de la Generalitat.

Esmena 8

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (8)

~~De supressió i addició del punt 8~~

8. Assegurar que a la web de l'Observatori es disposa d'informació d'utilitat ~~Crear un Aula Virtual dirigida~~ tant per a escoles i instituts com per a persones adultes i professionals i dotar-la de recursos en línia per donar a conèixer la situació de les dones en diferents àmbits de la societat, la violència ~~masclista~~ ~~de gènere~~ i les desigualtats i discriminacions que pateixen. ~~I a la vegada que siguin d'utilitat pel Departament d'Educació perquè disposi de la informació i les dades per elaborar el material didàctic i recursos en línia en el marc dels seus programes adreçats a la prevenció de les violències i a la coeducació.;~~ ~~exposaries d'una forma intel·ligible i adaptada a cada col·lectiu, i oferir avaluacions i tallers pràctics que serveixin com a instrument de conscienciació i aprenentatge.~~

Esmena 9

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (9)

~~De supressió i addició del punt 9~~

9. Recolzar el paper de l'Institut Català de les Dones d'anàlisi de ~~Anàlitzar~~ l'impacte de les polítiques desenvolupades per les administracions públiques de Catalunya sobre la igualtat ~~de entre~~ dones i homes, així com en el seu paper de desplegament, seguiment i avaluació de la Llei 17/2015 alhora que s'erigeix com un instrument de control de qualitat de bones pràctiques d'aquestes, d'avaluació del desenvolupament i d'aplicació de la legislació, elaborant controls i recomanacions internes a les corresponents administracions trimestralment.

Esmena 10

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (10)

~~De supressió i addició del punt 10~~

10. *Donar suport a l'Institut Català de les Dones, institució garant del compliment de la Llei 17/2015 d'igualtat efectiva de dones i homes i d'aplicació de la seva transversalitat, mitjançant el Pla estratègic de polítiques de gènere, en la seva col·laboració amb el Departament d'Economia responsable de l'elaboració de l'informe anual de perspectiva* ~~Elaborar un informe anual previ sobre l'impacte de gènere als Pressupostos de la Generalitat de Catalunya de manera transversal, és a dir, a totes les conselleries i departaments, i elaborar-ne un altre també d'anyal posterior per conèixer l'impacte real de gènere als Pressupostos de la Generalitat de Catalunya.~~

Esmena 11

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (11)

~~De supressió i addició del punt 11~~

11. *Facilitar els mecanismes de* ~~Garantir la~~ *transparència de l'observatori de la igualtat de gènere tant pel que fa a les accions que duu a terme com als pressupostos.*

Punt 3 | Debat i votació

Proposta de resolució sobre el greuge sofert per les dones durant el franquisme

250-00444/13

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS, GP ERC, GP JXCAT, GP CUP-NCC

Reg. 27623 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 18.01.2022

A la Mesa del Parlament

Alícia Romero Llano, portaveu del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, Marta Vilalta i Torres, portaveu del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, Mònica Sales de la Cruz, portaveu del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, Eulàlia Reguant i Cura, portaveu del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Un Nou Cicle per Guanyar, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre el greuge sofert per les dones durant el franquisme, per tal que sigui substanciada davant la Comissió d'Igualtat i Feminismes, amb el text següent:

Exposició de motius

El 1938, abans d'acabar la Guerra Civil, es va aprovar el Fuero del Trabajo, una de les set Lleis Fonamentals del franquisme. Entre els seus articles s'establí que l'Estat prohibiria el treball nocturn de dones i nens i regularia el treball a domicili alliberant a la dona casada del taller i la fàbrica; que el marit era el representat de la seva dona; i que aquesta no podria obligar-se jurídicament ni contractar sense la llicència o poder del seu marit.

A més, establí que el marit tenia la pàtria potestat dels fills, amb la qual cosa, si una dona gosava trencar el matrimoni -cosa molt difícil perquè no existia el divorci- era segur que les criatures es quedaven amb el pare. Tot plegat se sustentava sobre el principi de superioritat del marit i del pare.

Es determinava que la majoria d'edat era als 21 anys, però en el cas de les dones no l'aconseguien fins als 25. Només aleshores podien anar-se'n de la llar. Si volien fer-ho abans dels 25 només els era possible per casar-se i amb el consentiment previ del pare.

El Codi Civil fins a 1947 tenia un article pel qual el marit podia castigar l'esposa si no l'obeïa. El de 1958 establí que el marit havia de protegir la dona i que la dona havia d'obeir el marit (no es va derogar fins el 1975) i estava obligada a seguir el marit on establis la seva residència o que el marit era l'administrador de la propietat de la societat civil.

El Codi penal del 1944 va reincorporar l'uxoricidi per causa d'honor, en virtut del qual l'home que matés l'esposa acusant-la d'adulteri només patiria la pena de desterrament de la seva localitat i si tan sols li ocasionava lesions quedaria eximit de qualsevol càstig. Es penalitzava l'adulteri de la dona castigant-la amb tres anys de presó per mantenir relacions sexuals amb un home que no fos el seu marit ni que fos una sola vegada. En canvi, per a l'home el tipus penal que hi havia era el de l'amistament que exigia que fos habitual i que es produís permanència de la relació extramatrimonial.

El Codi Penal castigava també l'avortament, però es privilegiaven, regulant-se com a tipus penals atenuats, determinades conductes –el propi avortament, l'infanticidi, l'abandonament de nens– quan eren fetes per una dona o pels seus pares «honoris causa», és a dir, amb la fi d'evitar la deshonra de la dona i de la seva família. Les agressions sexuals es consideraven delictes «contra l'honestedat» i el violador podia estalviar-se la presó si obtenia el perdó de la víctima o si la portava a l'altar. Es castigava la venda d'anticonceptius i la propaganda pública de la seva utilització.

El 25 de novembre del 1939 es va derogar la llei del divorci i el matrimoni civil, amb efecte retroactiu. Això va representar per a moltes dones continuar casades amb el marit anterior i, per tant, estar vivint en amistançament amb l'actual.

El 2 de febrer del 1941 es va il·legalitzar l'avortament. El 22 de febrer del 1941 es van establir els «préstecs de nupcialitat», unes ajudes pecuniàries que rebien les parelles joves sempre que la dona abandonés el seu lloc de treball després de casada.

Fins al 1975 no es va despenalitzar l'avortament. Fins a 1978 no es fixen a la Constitució les bases per a la igualtat, no es legalitzen els anticonceptius orals i no es deroga l'article que condemnava la dona adúltera a 3 anys de presó. Fins el 1981 no s'equiparen marit i muller en el matrimoni i comparteixen la pàtria potestat dels infants. Fins el 1989 no es va aprovar la llei que considerava la violació i els abusos sexuals delictes contra la llibertat sexual de les persones, i no pas delictes contra l'honestedat.

La societat té un deute amb les dones que, com a conseqüència d'unes lleis injustes i d'un tracte subordinat i degradant, encara ara en pateixen les conseqüències: violència masclista, dificultat per incorporar-se al mercat de treball, dificultat per accedir a llocs de responsabilitat, bretxa salarial respecte als homes, pobresa, doble jornada... Per tot això les dones tenen dret al perdó, a la reparació i a la no repetició de lleis injustes com les esmentades.

Per aquests motius, el Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

1. Impulsar la promoció d'accions divulgatives per donar a conèixer les condicions de vida de les dones en època franquista i durant forces anys de la democràcia per tal que tota la població en tingui coneixement i alertar així dels estereotips masclistes que encara es mantenen a la nostra societat i treballar per la seva eliminació.
2. Instar totes les Administracions Públiques de Catalunya a la revisió del seu nomenclàtor per tal d'incloure-hi noms de les dones que van destacar en els seus camps entre 1939 i el 2000.

Palau del Parlament, 14 de desembre de 2021

Alícia Romero Llano, GP PSC-Units; Marta Vilalta i Torres, GP ERC; Mònica Sales de la Cruz, GP JxCat; Eulàlia Reguant i Cura, GP CUP-NCG; portaveus